

ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ

ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ ਵਿਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਤੀਜੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਹੈ। ਇਸਰਾਏਲੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਕਿਉਂਜੋ ਉਹ ਲੇਵੀਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ (ਕੁਚ 20:24; 24:5)। ਅਧਿਆਇ 3 ਅਤੇ 7 ਵਿਚ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ ਲਿਆਉਣ ਵੇਲੇ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।

“ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ” ਇਬਰਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *shelamim* (ਸ਼ੇਲਾਮਿਮ) ਦੇ ਬਹੁਵਚਨ ਰੂਪ *shelem* (ਸ਼ੇਲੇਮ) ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ *shalom* (ਸ਼ਾਲੋਮ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ “ਸੁਖ ਸਾਂਦ,” “ਸਾਂਤੀ” ਹੈ। ਸ਼ਾਲੋਮ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ “ਪੂਰਣਤਾ,” “ਭਲਿਆਈ,” ਅਤੇ “ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ” ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੋਰਜ ਏ. ਐੱਫ. ਨਾਈਟ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਲੋਮ ਦਾ ਅਰਥ “ਸਮੁੱਚਤਾ, ਸੰਪੂਰਣਤਾ, ਇਕਸਾਰਤਾ” ਵਰਗਾ ਕੁਝ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ “ਸਮੁੱਚਤਾ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਜਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੇ ਟੀਚੇ” ਵਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਲਾਮਿਮ ਸ਼ਬਦ ਬਹੁਵਚਨ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵਿਚ “ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਲ੍ਹਾ, ਜਾਂ ਮੇਲ ਜਾਂ ਸੰਪੂਰਣਤਾ ਜਾਂ ਸੰਗਤੀ ਦੇ ਨੇਮ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਰੱਖਣ” ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਹੈ। “ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ” ਦੇ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਹੋਰ ਸੰਭਵ ਅਰਥਾਂ ਉੱਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੋਲਡਨ ਜੇ. ਵੈਨਹਮ ਨੇ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਾਲੋਮ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ,

ਇਬਰਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਾਂਤੀ ਦਾ ਅਰਥ ਜੰਗ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵਧਕੇ ਹੈ। ਸੱਚੀ ਸਾਂਤੀ ਦਾ ਅਰਥ ਸਿਹਤ, ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਾਲ ਮੇਲ ਭਾਵ ਮੁਕਤੀ ਹੈ। ਸੁੱਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਦੀ ਇਹ ਸਮਝ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਈ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਲੇਖਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ [ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ], ਸਬੂਤ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਨਿਆਂ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਲਗਦੀ ਹੈ।

ਲੇਵੀਆਂ 7: 11-36 ਦੀ ਵਾਧੂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਅਧਿਆਇ 3 ਵਿਚ ਸੁਖਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਦਾ ਵਰਣਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਦੋਹਾਂ ਭੇਟਾਂ ਵਾਂਗ ਇਹ ਵੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਭੇਟ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ “ਅੱਗ ਦੀ ਭੇਟ” ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ “ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਸੁਗੰਧਤਾ” ਦਾ ਕਾਰਣ ਬਣਦੀ ਸੀ (3:5, 16)। ਹੋਮ ਬਲੀ ਦੇ ਉਲਟ ਇਸ ਨੂੰ “ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ” ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਬਲੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਸਿਰ ਦੇ ਉੱਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖਦਾ ਸੀ (3:2, 8, 13) ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਜਾਨਵਰ ਦਾ ਲਹੂ ਜਗਵੇਦੀ ਉੱਤੇ ਛਿੜਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਦੋਵੇਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਦਾ ਇਕ ਮਕਸਦ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਮੰਗਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪਿਛਲੀਆਂ ਭੇਟਾਂ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ

ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਾਲੇ ਹੀ ਸਨ। ਇਕ ਫ਼ਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਲਈ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਗਿਆ ਜਾਨਵਰ ਨਰ ਜਾਂ ਮਾਦਾ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਹੋਮ ਬਲੀ ਲਈ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਜਾਨਵਰ ਨਰ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਭੇਟਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁੱਖ ਫ਼ਰਕ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਉਹਦੇ ਮਾਸ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਬਲੀ ਕੀਤੇ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ (ਲੇਵੀਆਂ 3 ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਗਏ) ਜਗਵੇਦੀ ਉੱਤੇ ਸਾੜੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਯਾਜਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖਾ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ (ਮੈਦੇ ਦੀ ਭੇਟ ਵਾਂਗ), ਜਾਨਵਰ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਿੱਸਾ ਕੁਰਬਾਨੀ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਖਾਧਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮਾਸ ਨੂੰ ਉਹਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਕਈ ਸੰਸਕਰਣਾਂ ਵਿਚ ‘‘ਹੋਮ ਬਲੀ’’ (KJV; NKJV; ESV) ਜਾਂ ‘‘ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ’’ (NRSV; NJPSV) ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਕੇ ਸ਼ੇਲੇਮਸ਼ਬਦ ਦੇ ਮੂਲ ਅਰਥ ਦੀ ਝਲਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਹੋਰ ਅਨੁਵਾਦ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। NIV ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘‘ਸੰਗਤੀ ਦੀ ਭੇਟ,’’ REB ਵਿਚ ‘‘ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਭੇਟ,’’ ਅਤੇ NJB ਵਿਚ ‘‘ਸਹਿਭਾਗਿਤਾ ਦੀ ਭੇਟ’’ ਹੈ।

ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਦਾ ‘‘ਸੰਗਤੀ’’ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲੂ ਲੇਵੀਆਂ 3 ਵਿਚ ਸਮਝਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ,⁴ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੂਲ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਸਮਝ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚਲੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਨ ਕਿ ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲਾ ਕੀ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਚੜ੍ਹਾਵੇ। ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ ਲਈ ਤਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਨਵਰ ਚੜ੍ਹਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ।

ਵੱਗ ਵਿੱਚੋਂ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ (3:1-5)

¹ਜੇ ਉਸ ਦਾ ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਬਲੀ ਹੋਵੇ ਜੇ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਗ ਵਿੱਚੋਂ ਚੜ੍ਹਾਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬਲਦ ਭਾਵੇਂ ਗਊ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਬੱਜ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਚੜ੍ਹਾਵੇ ²ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਆਪਣੀ ਭੇਟ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਧਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਡੇਰੇ ਦੇ ਬੂਹੇ ਕੋਲ ਕੱਟ ਸੁੱਟੇ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਜਾਜਕ ਉਸ ਦਾ ਲਹੂ ਜਗਵੇਦੀ ਦੇ ਉੱਤੇ ਚੁਫੇਰੇ ਛਿਣਕਣ, ³ਅਤੇ ਉਹ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਬਲੀ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅੱਗ ਦੀ ਭੇਟ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਚੜ੍ਹਾਵੇ, ਉਹ ਚਰਬੀ ਜੋ ਆਂਦ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਕੱਜ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੀ ਚਰਬੀ ਜਿਹੜੀ ਆਂਦ੍ਰਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਹੈ ⁴ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਗੁਰਦੇ ਅਤੇ ਵੱਖੀਆਂ ਦੇ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਜਿਹੜੀ ਚਰਬੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਝਿੱਲੀ ਨੂੰ ਜੋ ਕਲਜੇ ਉੱਤੇ ਹੈ ਗੁਰਦਿਆਂ ਸਣੇ ਉਹ ਵੱਖਰੀ ਕਰੇ ⁵ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਮ ਬਲੀ ਦੇ ਉੱਤੇ ਜੋ ਅੱਗ ਦੀ ਲੱਕੜ ਦੇ ਉੱਤੇ ਹੈ ਜਗਵੇਦੀ ਦੇ ਉੱਤੇ ਸਾੜੇ। ਇਹ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਸੁਗੰਧਤਾ ਅੱਗ ਦੀ ਭੇਟ ਹੈ।

ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲਾ ‘‘ਵੱਗ ਵਿੱਚੋਂ’’ ਭਾਵ ਆਪਣੇ ਡੰਗਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਚੜ੍ਹਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਆਇਤਾਂ 1-5. ਅਧਿਆਇ ਦਾ ਅਰੰਭ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਬਲੀ (3: 1) ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਯਹੋਵਾਹ ਅੱਗੇ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲਿਆਂਦੀ ਭੇਟ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦ ‘‘ਬਲੀ’’ ਦਾ ਇਬਰਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *zebach* (ਜ਼ੇਬਾਕ) ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ‘‘ਖਾਣਾ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਕੱਟੇ ਜਾਣ ਲਈ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ’’ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕਿਰਿਆ ਸ਼ਬਦ *zabach* (ਜ਼ਾਬਾਕ) ਦੇ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ

ਹੈ।^੧ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ *sh'lamim* ('ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ') ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕੋ ਹੀ ਗੱਲ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹਨ (ਵੇਖੋ ਕੁਚ 8:27, 28; 10:25; 12:27; 18:12)।^੧

ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਵਾਕ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਭਾਵ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣਾ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਤੇ ਸੀ। ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚੁਣ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਅੱਗੇ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਾਉਣੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਉਹ ਚੜ੍ਹਾਉਣਾ ਚੁਣਦਾ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਨਵਰ ਨੂੰ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ (3:1, 7, 12), ਭਾਵ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਯਾਜਕਾਂ ਕੋਲ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਲਿਆਉਣਾ ਚੁਣਨ ਵਾਲੇ ਲਈ ਖ਼ਾਸ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਹੋਮ ਬਲੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਲਦੇ ਮਿਲਦੇ ਸਨ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬਲਦ ਭਾਵੇਂ ਗਊ ਕੋਈ ਵੀ ਚੜ੍ਹਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਹਦਾ ਬੱਜ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ (3:1)। ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਭੇਟ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕਬੂਲ ਹੋਣੀ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਵਿਚ ਨੁਕਸ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਨੁਕਸਦਾਰ ਜਾਨਵਰ ਨੂੰ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਭੇਟ ਲਈ ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ (22:21-23)।

ਦੂਸਰਾ, ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਜਾਨਵਰ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਉਹ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ (3:2)।

ਤੀਜਾ, ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜਾਨਵਰ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਲਈ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ (3:2)। ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਖੱਲ ਲਾਹੁਣ ਜਾਂ ਉਹਦੇ ਟੋਟੇ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਬਾਕੀ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਭੇਟ ਹੋਮ ਬਲੀ ਵਰਗੀ ਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਰਬਾਨੀ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲਾ ਖੱਲ ਲਾਹੁਣ ਅਤੇ ਟੁਕੜੇ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਚੌਥਾ, ਯਾਜਕ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ ਕਿ ਹੋਮਬਲੀ ਦੀ ਜਗਵੇਦੀ ਦੇ ਉੱਤੇ ਜਾਨਵਰ ਦਾ ਲਹੂ ਛਿਣਕੇ (3:2)।

ਪੰਜਵਾਂ, ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲਈ ਜਾਨਵਰ ਨੂੰ ਆਪ ਕੱਟਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਜਗਵੇਦੀ ਦੇ ਉੱਤੇ ਸਾੜੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਚਰਬੀ ਜੋ ਆਂਦ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਕੱਜਦੀ [ਸੀ] ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੀ ਚਰਬੀ ਜਿਹੜੀ ਆਂਦ੍ਰਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ [ਸੀ] ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਗੁਰਦੇ ਅਤੇ ਵੱਖੀਆਂ ਦੇ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਜਿਹੜੀ ਚਰਬੀ [ਸੀ] ਅਤੇ ਉਸ ਝਿੱਲੀ ਨੂੰ ਜੋ ਕਲੇਜੇ ਉੱਤੇ [ਸੀ] (3:3, 4) ਲਾਹੁਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। "ਝਿੱਲੀ ਨੂੰ ਜੋ ਕਲੇਜੇ ਉੱਤੇ" ਮੂਲ ਵਿਚ "ਕਲੇਜੇ ਉਤਲੀ" ਹੈ। ਆਰ. ਕੇ. ਹੈਰਿਸਨ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ "ਜਾਨਵਰ ਦਾ ਚਰਬੀ ਵਾਲਾ ਅਗਲਾ ਹਿੱਸਾ" ਹੈ।^੧

ਛੇਵਾਂ, ਫਿਰ ਯਾਜਕ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਮ ਬਲੀ ਦੇ ਉੱਤੇ ਜੋ ਅੱਗ ਦੀ ਲੱਕੜ ਦੇ ਉੱਤੇ ਹੈ ਜਗਵੇਦੀ ਦੇ ਉੱਤੇ ਸਾੜਦਾ ਸੀ (3:5)। ਇਸ ਨਾਲ ਇਹ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਇਕ ਸੁਗੰਧਤਾ ਦੀ ਭੇਟ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਸੀ (3:5)। ਯਹੋਵਾਹ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

"ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ" ਨੂੰ "ਹੋਮ ਬਲੀ ਉੱਤੇ" ਕਿਵੇਂ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ? ਇਕ ਸੰਭਾਵਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇਕ ਲਗਾਤਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹਵਾਲਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਖ਼ੀਰ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਓਸੇ ਅੱਗ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹੋਮ ਬਲੀ ਸਾੜੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਨਾਲੇ ਜਿਵੇਂ ਸੀ. ਐੱਫ਼. ਕੇਲ ਅਤੇ ਐੱਫ਼. ਡੇਲਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ "ਰੋਜ਼ ਦੀ ਹੋਮਬਲੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਭਸਮ ਹੋ ਜਾਣ ਤਕ ਸੜਦੀ ਰਹਿੰਦੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ

ਦੇ ਚਰਬੀ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਹੋਮ ਬਲੀ ਦੇ ਉੱਤੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਜਿਹੜੀ ਅਜੇ ਸੜ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।⁸

ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਉੱਠ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ, ਬਾਕੀ ਦੇ ਜਾਨਵਰ ਦਾ ਕੀ ਕਰਦੇ ਸਨ? ਇੱਥੇ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਯਾਜਕਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਖਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਜੇ ਕੋਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਯਕੀਨਨ ਧਿਆਨ ਦਏਗਾ ਕਿ ਇਹ ਨਿਯਮ ਇਹ ਨਹੀਂ ਆਖਦਾ ਕਿ ਪੂਰੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਨਵਰ ਨੂੰ ਜਗਵੇਦੀ ਉੱਤੇ ਸਾਰਾ ਸਾੜਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਉਹਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ‘‘ਕੱਟੇ ਗਏ ਬਾਕੀ ਦੇ ਜਾਨਵਰ ਦਾ ਕੀ ਕਰਦੇ ਸਨ?’’ ਉਹਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਲੱਭਣ ਲਈ ਅਧਿਆਇ 7 ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਦੂਜੀ ਗੱਲ, ਖੁਦਾ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਬਲੀ ਕੀਤੇ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਅੰਗਾਂ (ਗੁਰਦੇ ਅਤੇ ਝਿੱਲੀ) ਨੂੰ ਜਗਵੇਦੀ ਉੱਤੇ ਸਾੜਨ ਲਈ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ? ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਵਚਨ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਕਈ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚਰਬੀ ਵਾਲੀ ਖੁਰਾਕ ਦੇ ਉਲਟ ਅਸਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ। ਹੋਰਨਾਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰੱਖਿਆ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਫਿਰ ਇੱਥੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ? ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਚਰਬੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਮਾਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸੁਆਦਲਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਸਾ ਉਹਨੂੰ ਦੇ ਦੇਣ ਲਈ ਆਖ ਰਿਹਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ 3: 16, 17)। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਹ ਸਭ ਵਿਚਾਰ ਕਿਆਸ ਹੀ ਹਨ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਿਯਮ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤਾ; ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਐਨਾ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨੇ ਨਿਯਮ ਦਿੱਤਾ।’’

ਇੱਜ਼ਤ ਵਿੱਚੋਂ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ (3:6-17)

ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਜਿਹੜੀ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਉਹ ‘‘ਇੱਜ਼ਤ ਵਿੱਚੋਂ’’ ਸੀ।

ਲੇਲੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ (3:6-11)

⁶ਅਤੇ ਜੇ ਉਸ ਦੀ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਬਲੀ ਦੀ ਭੇਟ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਇੱਜ਼ਤ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਨਰ ਯਾ ਮਦੀਨ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਬੱਜ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਚੜ੍ਹਾਵੇ, ⁷ਜੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਭੇਟ ਵਿੱਚ ਲੇਲਾ ਚੜ੍ਹਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਚੜ੍ਹਾਵੇ ⁸ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਆਪਣੀ ਭੇਟ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਧਰ ਕੇ ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਡੇਰੇ ਦੇ ਅੱਗੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਢ ਸੁੱਟੇ, ਅਤੇ ਗਾਰੂਨ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਉਸ ਦਾ ਲਹੂ ਜਗਵੇਦੀ ਦੇ ਉੱਤੇ ਚੁਫੇਰੇ ਛਿਣਕਣ ⁹ਅਤੇ ਸੁੱਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਬਲੀ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਅੱਗ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਾਵੇ, ਉਸ ਦੀ ਚਰਬੀ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਪੂਛ ਰੀੜ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਵੱਢ ਕੇ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਚਰਬੀ, ਜੋ ਆਂਦ੍ਰਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਹੈ ¹⁰ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਗੁਰਦੇ ਅਤੇ ਵੱਖੀਆਂ ਦੇ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਜਿਹੜੀ ਚਰਬੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਝਿੱਲੀ ਨੂੰ ਜੇ ਕਲੇਜੇ ਉੱਤੇ ਹੈ ਗੁਰਦਿਆਂ ਸਣੇ ਉਹ ਵੱਖਰੀ ਕਰੇ ¹¹ਅਤੇ ਜਾਜਕ ਉਸ ਨੂੰ ਜਗਵੇਦੀ ਉੱਤੇ ਸਾੜੇ, ਇਹ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਅੱਗ ਦੀ ਭੇਟ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਹੈ।

ਆਇਤ 6. ਇੱਜ਼ਤ ਵਿੱਚੋਂ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਜਾਨਵਰ ਨਰ ਯਾ ਮਦੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਬੱਜ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਵਚਨ ਅੱਗੇ ‘‘ਇੱਜ਼ਤ ਵਿੱਚੋਂ’’ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ: ‘‘ਲੇਲਾ’’ (3: 7-11) ਅਤੇ ‘‘ਬੱਕਰਾ’’ (3: 12-17)।

ਆਇਤਾਂ 7-11. ਇੱਥੇ ਲੇਲੇ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਉਹੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ 3:2-5 ਵਿਚਲੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਿਚਲੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਲਈ ਸਨ: ਇਸਰਾਏਲੀ ਨਰ ਜਾਂ ਮਾਦਾ ਲੇਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਚੜ੍ਹਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ‘‘ਬੱਜ ਤੋਂ ਰਹਿਤ’’ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ (3: 6; KJV)। ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਲੇਲਾ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਵੇਲੇ (3: 7), ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਰੱਖਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਢਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਯਾਜਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਲਹੂ ਜਗਵੇਦੀ ਦੇ ਉੱਤੇ ਚੁਫੇਰੇ ਛਿਣਕਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ (3: 8)। ਲੇਲੇ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ (3: 10), ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਅੱਗ ਦੀ ਭੇਟ ਲਈ ਸਾੜਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ (3: 11)। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ‘‘ਵੱਗ’’ ਵਿੱਚੋਂ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲਾਂ ਵਾਂਗ ਜੱਗਵੇਦੀ ਉੱਤੇ ਸਾੜੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ (3: 1-5)। ਫ਼ਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੇਲੇ ਦੀ ਚਰਬੀ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਪੂਛ ਰੀੜ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ (3: 9) ਅਤੇ ਲੇਲੇ ਦੇ ਚਰਬੀ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੱਗਵੇਦੀ ਉੱਤੇ ਸਾੜ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ‘‘ਚਰਬੀ ਅਤੇ ਪੂਛ’’ ਡੰਗਰ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਸੀ।

ਇੱਥੇ ਚੌੜੀ ਪੂਛ ਵਾਲੀ ਭੇਡ (ਦੁੱਬੇ) ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹੈਰਿਸਨ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭੇਡਾਂ ਦੀ ਇਸ ਫਲਸਤੀਨੀ ਨਸਲ ਦੀ ਰੀੜ ਦੀ ਹੱਡੀ ਲੰਮੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੂਛਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧੂ ਚਰਬੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਇਹ ਵੀ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ‘‘ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ’’ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।⁹ ਪੂਛ ਦਾ ਆਪਣਾ ਭਾਰ ਹੀ ਤੀਹ ਪੌਂਡ (1 ਪੌਂਡ = ਲਗਭਗ 450 ਗ੍ਰਾਮ ਅਨੁਵਾਦਕ) ਤਕ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।¹⁰

ਬੱਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ (3: 12-17)

¹²ਅਤੇ ਜੇ ਉਸ ਦੀ ਭੇਟ ਬੱਕਰਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਚੜ੍ਹਾਵੇ ¹³ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਧਰ ਕੇ ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਡੇਰੇ ਦੇ ਅੱਗੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਢ ਸੁੱਟੇ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਉਸ ਦਾ ਲਹੂ ਜਗਵੇਦੀ ਦੇ ਉੱਤੇ ਚੁਫੇਰੇ ਛਿਣਕਣ ¹⁴ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਾਵੇ ਅਰਥਾਤ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਅੱਗ ਦੀ ਭੇਟ, ਉਹ ਚਰਬੀ ਜੋ ਆਂਦ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਕੱਜਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਚਰਬੀ ਜੋ ਆਂਦ੍ਰਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਹੈ ¹⁵ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਗੁਰਦੇ ਅਤੇ ਵੱਖੀਆਂ ਦੇ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਜਿਹੜੀ ਚਰਬੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਝਿੱਲੀ ਨੂੰ ਜੋ ਕਲੇਜੇ ਉੱਤੇ ਹੈ ਗੁਰਦਿਆਂ ਸਣੇ ਉਹ ਵੱਖਰੀ ਕਰੇ ¹⁶ਅਤੇ ਜਾਜਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਗਵੇਦੀ ਉੱਤੇ ਸਾੜੇ। ਇਹ ਅੱਗ ਦੀ ਸੁਗੰਧਤਾ ਦੀ ਭੇਟ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਹੈ, ਸਾਰੀ ਚਰਬੀ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਹੈ ¹⁷ਇਹ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰੇ ਵਸੋਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਦਾ ਦੀ ਬਿਧੀ ਹੈ ਭਈ ਤੁਸਾਂ ਨਾ ਚਰਬੀ ਨਾ ਲਹੂ ਖਾਣਾ।

ਆਇਤਾਂ 12-17. ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਜੜ ਵਿੱਚੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਭੇਟ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਆਮ ਨਿਯਮ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਨਰ ਜਾਂ ਮਾਦਾ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਨੁਕਸ ਰਹਿਤ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ (3: 6) ਜੋ ਕਿ ਬੱਕਰੇ ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ (3: 12)। ਫਿਰ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬੱਕਰੇ ਦੀ ਭੇਟ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਲਗਭਗ ਉਹੀ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ‘‘ਵੱਗ’’ ਵਿੱਚੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭੇਟ ਲਈ ਸਨ (3: 1)। ਆਇਤਾਂ 13 ਤੋਂ 16 ਆਇਤਾਂ 2 ਤੋਂ 5 ਦੀ ਲਗਭਗ ਹੁ-ਬ-ਹੁ ਨਕਲ ਹਨ। ਇਕ ਫ਼ਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੱਕਰੇ ਦੀ ਭੇਟ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਨਵਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਲਈ ਜਗਵੇਦੀ ਦੇ ਉੱਤੇ ਸਾੜੇ ਜਾਣ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇ (3: 16; ਵੇਖੋ 3: 11)। ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੀ ਗੱਲ ਲਾਖਣਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਖ਼ੁਦਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ

ਕੁਰਬਾਨੀ ਪਸੰਦ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਉਹਦੇ ਲਈ ‘ਪ੍ਰਸਾਦ’ ਵਰਗਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਭੁੱਖ ਮਿਟਦੀ ਸੀ, ਭਾਵ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਤ ਦੇਣ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਕਿ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ‘ਪ੍ਰਸਾਦ’ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਂਦੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੁੱਤਪ੍ਰਸਤ ਲੋਕ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਮੂਰਤੀਆਂ ਦੇ ਦੇਵਤੇ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਏਵਜ਼ ਵਿਚ ਸਰੀਰਕ ਭੋਜਨ ਮੰਗਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਯਹੋਵਾਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਉਹ ਸਭ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦਾ ਹੈ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 17:24-28)। 3:5 ਵਾਂਗ ਸੁਗੰਧਤਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਸੁਗੰਧਤਾ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਸੀ (3:16)।

ਆਇਤਾਂ 16 ਅਤੇ 17 ਉਹ ਵਾਧੂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਵਿਚ ਇਹ ਤਸਦੀਕ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਚਰਬੀ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਹੈ (3:16) ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲੀ ਨਾ ਚਰਬੀ ਨਾ ਲਹੂ ਖਾਣ (3:17)। ਲਹੂ ਖਾਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਉਤਪਤ 9:4), ਪਰ ਚਰਬੀ ਖਾਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਨਵੀਂ ਸੀ।¹¹ ਬੱਕਰੇ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਭਾਵੇਂ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਇਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਆਰ. ਲੇਅਰਡ ਹੈਰਿਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ 7:25 ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਦੀ ਗੱਲ ਬਲੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਚਰਬੀ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਲੱਗੇ ਪਰ 3:17 ਵਿਚਲੀ ਗੱਲ ਵਧੇਰੇ ਆਮ ਲਗਦੀ ਹੈ।¹² ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਖੁਨ ਨੂੰ ਖਾਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਸੀ, ਉਵੇਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਰਬੀ ਖਾਣ ਤੋਂ ਵੀ ਵਰਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਉੱਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਨਾਲ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਦਾ ਦੀ ਥਿਧੀ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰੇ ਵਸੋਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣੀ ਸੀ (3:17)। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ‘ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਤਕ ਇਸਰਾਏਲ ਨਾਲ ਨੇਮ ਰਿਹਾ ਓਨੀ ਦੇਰ ਤਕ ਲਹੂ ਅਤੇ ਚਰਬੀ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।’¹³

ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਦਾ ਮਹੱਤਵ

ਇਸਰਾਏਲੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਆਤਮਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ ਦਾ ਇਕ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਸੀ। ਅਧਿਆਇ 7 ਤਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ: ‘ਧੰਨਵਾਦ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ’ (7:12), ‘ਸੁਖਣਾ’ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ (7:16), ਅਤੇ ‘ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ’ ਜਾਂ ਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਭੇਟ (7:16)। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਇਸਰਾਏਲੀ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਮੌਕਿਆਂ ਤੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਾ ਸਕਦਾ ਸੀ: ਜਦੋਂ ਉਹ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਸੁੱਖਣਾ ਜੋ ਉਹਨੇ ਯਹੋਵਾਹ ਅੱਗੇ ਮੰਨੀ ਹੋਵੇ, ਪੂਰੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਧੰਨਵਾਦ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲੀ ਸੰਗਤੀ ਵਾਲੇ ਅਨੰਦ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ। ਨਿੱਜੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ‘ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਨੇੜੇ ਪਰਥ ਦੇ ਭੋਜਨ’ ਨੂੰ ਖਾਣ ਲਈ ਭੂਮਿਕਾ ਸੀ।¹⁴

ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ ਕੌਮ ਦੇ ਜਨ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਸਨ। ਹੈਕਲ ਦੇ ਅਰਪਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੇ, ‘ਸੁਲੇਮਾਨ ਨੇ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀਆਂ ਬਲੀਆਂ ਲਈ ਜਿਹ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਯਹੋਵਾਹ ਅੱਗੇ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਬਾਈ ਹਜ਼ਾਰ ਬਲਦ ਤੇ ਇੱਕ ਲੱਖ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਭੇਡਾਂ ਸਨ’ (1 ਰਾਜਿਆਂ 8:63)। ਉਸ ਅਨੰਦ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਬਲੀ ਕੀਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣ ਲਈ ਵੱਡੀ ਭੀੜ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਈ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਰਥ ਕੀ ਸੀ? ਵਾਰੇਨ ਡਬਲਯੂ. ਵਿਅਰਸਬੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ‘ਇਸ ਤੱਥ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ

ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਦਾ ਕਾਰਣ ਬਣੀ।'¹⁵ ਰਿਚਰਡ ਈ. ਏਵਰਬੈੱਕ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ 'ਕੁਰਬਾਨੀ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਕੌਮੀ ਜਸ਼ਨ' ਆਖਿਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਝਲਕ 'ਪਰਮੇਸੁਰ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੁਲ੍ਹਾ' ਅਤੇ 'ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਹਾਲਤ' ਦੱਸਦੀ ਸੀ।¹⁶

ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੀਆਂ ਰੀਤਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਦਾ ਨਾਂਅ ਬੜਾ ਸਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਵਿਚਕਾਰ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਵਿਚਕਾਰ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭਾਵ ਸੁਲ੍ਹਾ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਮਿਹਰ ਦਾ ਚਾਹਵਾਨ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਮਾਫ਼ੀ ਮੰਗਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਣ ਦਾ ਕਾਰਜ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨੇ ਯਹੋਵਾਹ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੁਲ੍ਹਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤੀ ਭੋਜ ਵਿਚ ਉਸ ਚੜ੍ਹਾਵੇ ਵਿੱਚੋਂ ਖਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਏਕਤਾ ਦਾ, ਭਾਵ ਉਸ ਏਕਤਾ ਦਾ ਜਿਹੜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧ ਕਰਕੇ ਸੀ, ਜਸ਼ਨ ਮਨਾ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਭੋਜਨ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ। 'ਸ਼ਾਂਤੀ' ਜਾਂ 'ਸੁਖ ਸਾਂਦ' ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਦਾ ਕਾਰਣ ਅਤੇ ਪਰਿਣਾਮ ਦੋਵੇਂ ਹੁੰਦਾ।

ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ

ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੋਣਾ (ਅਧਿਆਇ 3)

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਦੀ ਯਾਦ ਦੁਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਲੜਾਈ ਲੱਗੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪਾਪ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਉਸਦੇ ਵੈਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ (ਯਸਾਯਾਹ 59: 1, 2; ਰੋਮੀਆਂ 5: 10); ਫਿਰ ਵੀ ਖੁਦਾ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ 'ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਾਲ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ ਕਰ ਲਓ' (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5: 18-21)। ਸ਼ਾਂਤੀ ਜਾਂ ਮੇਲ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਬਣਨ ਲਈ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਮਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ (ਰੋਮੀਆਂ 3: 23-25; 1 ਯੂਹੰਨਾ 2: 2)। ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਣ, ਅਸੀਂ ਜੋ ਕਦੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਵੈਰੀ ਸਾਂ, ਉਹਦੇ ਦੋਸਤ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2: 12-14)। ਅਸੀਂ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਸੁਲ੍ਹਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ (ਰੋਮੀਆਂ 5: 1)।

ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਸਾਨੂੰ ਡੇਗ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀ ਸਾਡੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਭਾਰੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਜਾਣਦਿਆਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪਾਪ ਮਾਫ਼ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸੁਰਗ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ 'ਸ਼ਾਂਤੀ ਜੋ ਸਾਰੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ' (ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 4: 7; NKJV) ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ, 'ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ' (ਯੂਹੰਨਾ 14: 27), ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਆਖ ਹੀ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸ਼ਾਂਤੀ ਜਿਹੜੀ ਸਾਨੂੰ ਯਿਸੂ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਜੀਵਨ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਆਪਣੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਉੱਤੇ ਜਿੱਤ ਪਾਉਣ ਲਈ ਮਦਦ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਵਾਲੀ ਸ਼ਾਂਤੀ

ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਹੈ; ਕਿਉਂ ਜੋ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਆਖਿਆ, ‘‘ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਸੰਸਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਮੈਂ ਉਸ ਤਰਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ’’ (ਯੂਹੰਨਾ 14:27)। ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਣ ਪਰ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 16:33)। ਜਿਹੜੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਸੀਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸੱਚੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੈ, ਭਾਵ ਸਭ ਤੋਂ ਸਫਲਾ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਜਿਹੜੀ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਸਾਡੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੈ ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਮੁਸਕਿਲਾਂ ਆ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਸੰਸਾਰਿਕ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ (ਜਾਂ ਸੁਲ੍ਹਾ) ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 12:18)। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੇ ਅਸੀਂ ਉਵੇਂ ਰਹੀਏ ਜਿਵੇਂ ਸਾਨੂੰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਅਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਉਹੀ ਕਰੀਏ ਜੋ ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤਾ ਝਗੜਾ ਹੋਵੇ। ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸੱਚੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਅਨੰਦ ਸਾਨੂੰ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸਾਂਝੇ ਪ੍ਰੇਮ ਅਤੇ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸਾਂਝੀ ਮੁਕਤੀ ਨਾਲ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਖੋਪੋ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਹੋਰਨਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਮਸੀਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਹੁਤ ਹੈ! ਸਾਡੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੈ; ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ; ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਿਚ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਵੱਡੀ ਬਰਕਤ ਮਿਲਣ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? (1) ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਮਾਣੀਏ ਜਿਹੜੀ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲੀ ਹੈ। (2) ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਭਾਵ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨਾਲ ਮਿਲਾਪ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ: ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤੀ ਭੋਜ (ਅਧਿਆਇ 3)

ਹੋਮ ਬਲੀ ਅਤੇ ਮੈਦੇ ਦੀ ਭੇਟ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਨੂੰ ਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਸਾਡੇ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੇ ਉਲਝਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਤਿੰਨੋਂ ਭੇਟਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ‘‘ਸੁਰੱਧਤਾ’’ ਦੀ ਭੇਟ ਲਈ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਤਿੰਨੋਂ ਭੇਟਾਂ ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਰੋਜ਼ੀ ਵਿੱਚੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਅੱਗੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ‘‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਰੋਟੀ’’ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (21:8, 17, 21, 22; 22:25)।

ਇਕ ਫ਼ਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਵਿਚ ਚਰਬੀ ਵਾਲੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਸੇ, ਕੁਰਬਾਨੀ ਲਈ ਚੁਣੇ ਜਾਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਚਨ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਬਾਰ-ਬਾਰ ‘‘ਚਰਬੀ’’ ਅਤੇ ‘‘ਚਿਕਨੇ’’ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਸੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਭੇਟ ਵਿਚ ਚਰਬੀ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇ ਉਹਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਸਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਇਸ ਨਿਅਮ ਦੇ ਦੁਹਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਝਲਕ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਤੋਂ ਉਸਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ

ਵਧੀਆ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣ ਦੀਆਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਉਹਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਆਰਥਿਕ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਫ਼ਰਕਾਂ ਦੀ ਹੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਦਰਜਿਆਂ ਵਿਚ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਲੱਖਣ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ ਖੁਦਾ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਕਬੂਲੇ ਜਾਣਾ ਬਾਅਦ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਉੱਤੇ ਸੁਆਰਥ ਭਰੇ ਸਾਡੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਆਮ ਰਵੱਈਆ ਇਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਇਸ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਕੀ ਮਿਲੇਗਾ?’’ ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੁਦਾ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਣ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ‘‘ਲੈਣ ਨਾਲੋਂ ਦੇਣਾ ਹੀ ਮੁਬਾਰਕ ਹੈ’’ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 20:35)।

ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇ ਭੇਟਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਹੋਰ ਫ਼ਰਕ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਹੋਮਬਲੀ ਜਾਂ ਮੈਦੇ ਦੀ ਭੇਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਕੁਰਬਾਨੀ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਕੰਮ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ ਦੇ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਹੋਮ ਬਲੀ ਪੂਰੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਮੈਦੇ ਦੀ ਭੇਟ ਵਿਚ, ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਚੜ੍ਹਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਕੀ ਦਾ ਯਾਜਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਉੱਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ, ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਖਾਂਦਾ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਸ਼ਾਇਦ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਦੇ ਸਾਰ ਅਤੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਸਮਝ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਉੱਤੇ ਯਾਜਕ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ।

ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ। ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਆਗਿਆ ਇਕ ਥਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਆਗਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਹੋਣ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਵੱਲੋਂ ਮੂਸਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਗਿਆ ਇੱਥੇ ਹੈ। ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਉਹ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਵਿਚ ਹਨ। ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 12 ਦਾ ਸੰਦਰਭ ਡੇਰੇ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ, ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੋਜਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੈ। ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 12:6, 7, 17, 18 ਵਿਚ ਮੂਸਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਵਿੱਤਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਖਾਣ, ਜਿਵੇਂ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਦੇ ਭੋਜ, ਤਾਂ ਉਹ ਥਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਚੁਣ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਉਹਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੀ ਖਾਣਗੇ। ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਦਾ ਖਾਣਾ ਯਾਜਕਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਡੇਰੇ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਦੀ ਚਾਰਦੀਵਾਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਖਾਧਾ ਜਾਵੇ।

ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਇਕ ਦਿਲਚਸਪ ਸਵਾਲ: ਭਲਾ ਇਹ ਇਸਰਾਏਲੀ ਵੱਲੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦਾਅਵਤ ਸੀ ਜਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸਰਾਏਲੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦਾਅਵਤ? ਇਸ ਕਰਕੇ, ਇੱਥੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਕੌਣ ਸੀ ਅਤੇ ਮਹਿਮਾਨ ਕੌਣ? ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀਆਂ ਬੁੱਤਪੁਸਤ ਕੌਮਾਂ ਵਿਚ ਦਾਅਵਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਨੀਨਵੇ ਦੇ ਅਸਰਹੱਦੇਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਅੱਸੂਰ ਵਿਚ ਮਿਲੇ ਇਕ ਸ਼ਿਲਾਲੇਖ ਵਿਚ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

‘‘ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਵੱਡੇ ਮਹਿਲ ਨੂੰ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ

ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ 'ਮਹਿਲ ਜਿਸ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ'। ਅੱਸੂਰ, ਨੀਨਵੇ ਦੀ ਇਸ਼ਤਰ ਅਤੇ ਅੱਸੂਰ ਦੇ ਦੇਵਤੇ, ਉਹ ਸਭ, ਮੈਂ ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਅਵਤ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੈਂ ਕੀਮਤੀ ਅਤੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦਾਤਾਂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਕੀਤਾ।'¹⁷

ਇਸ ਧਾਰਣਾ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੁੱਤਪ੍ਰਸਤ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਵਿਚ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਲੇਵੀਆਂ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਖੁਦਾ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਕਿ ਕੀ ਕੀ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੇ ਹੀ ਖੁਦਾ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਯਾਜਕ ਹੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਵਿੱਚੋਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਆਪਣੀ ਹੀ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲਾ ਮਹਿਮਾਨ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸਰਾਏਲੀ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਦਾਅਵਤ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਸੁਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੰਗਤੀ ਦਾ ਸੱਦਾ ਪਰਮੇਸੁਰ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਮਿੱਤਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਸੱਦੇ ਵਾਂਗ ਹੁੰਦਾ। ਕਿੰਨਾ ਸੋਹਣਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ! ਪਰਮੇਸੁਰ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਸ ਨਾਲ ਸਹਿਭਾਗਿਤਾ ਅਤੇ ਸੰਗਤੀ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਜਾਣੂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਪ੍ਰੀਤੀ ਭੋਜ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ: ਇਹ ਪਾਪ ਬਲੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਦੂਰੀ ਦੇ ਦੂਰ ਹੋਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਸੁਧਰ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਲਹੂ ਨੇ ਦਖ਼ਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜੇ ਕੋਈ ਨਰਾਜ਼ਗੀ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਪਾਪ ਬਲੀ ਨਾਲ ਫੇਰ ਤੋਂ ਦਰੁੱਸਤ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਸੁਲ੍ਹਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਮਸੀਹ, ਸਾਡੀ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ। ਅਸੀਂ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਕਈ ਰੂਪਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਕੁ ਨੂੰ ਵੇਖ ਚੁਕੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਮਨ ਮਸੀਹ ਦੇ ਸਾਡੀ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀ ਭੇਟ ਦੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤੀਕਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਅਫ਼ਸੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਪੌਲਸ ਦੇ ਖ਼ਤ ਵਿਚ ਇਕ ਹਵਾਲਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ:

ਪਰ ਹੁਣ ਮਸੀਹ ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਅੱਗੇ ਦੂਰ ਸਾਓ ਮਸੀਹ ਦੇ ਲਹੂ ਦੇ ਕਾਰਣ ਨੇੜੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਸਾਡਾ ਮਿਲਾਪ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਵਾਲੀ ਜੁਦਾਈ ਦੀ ਕੰਧ ਨੂੰ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ। ਅਤੇ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਨੂੰ ਬਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਕਨੂੰਨਾਂ ਸਣੇ ਅਕਾਰਥ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਹਾਂ ਤੋਂ ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵਾਂ ਇਨਸਾਨ ਰਚ ਕੇ ਮੇਲ ਕਰਾਵੇ। ਅਤੇ ਸਲੀਬ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਕੁੱਠਾ ਕਰ ਕੇ ਓਸੇ ਨਾਲ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਸਰੀਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਾਲ ਮਿਲਾਵੇ। ਅਤੇ ਉਹਨੇ ਆਣ ਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਦੂਰ ਸਾਓ ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਨੇੜੇ ਸਨ ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਖੁਸ਼ ਖਬਰੀ ਸੁਣਾਈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਓਸੇ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕੋ ਆਤਮਾ ਵਿਚ ਪਿਤਾ ਵੱਲ ਅਸਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਢੋਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2: 13-18; ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹ)।

ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਵਿਚ ਜਗਵੇਦੀ ਤੇ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਅੱਗੇ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਗਿਆ ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲਈ ਮੇਜ਼ ਉਤਲਾ ਭੋਜਨ ਇੱਕੋ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਵੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਅੱਗੇ ਚੜ੍ਹਾਇਆ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਉੱਤੇ ਮਸੀਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਭੋਜਨ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਮਸੀਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰਭੂ-ਭੋਜ ਦੇ ਪ੍ਰੀਤੀ ਭੋਜ ਵਿਚ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਯਹੂਦੀ ਇਸ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਸਮਝ

ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਗੱਲ ਤੇ ਆਪੋ ਵਿਚ ਇਹ ਜਵਾਬ ਕੀਤਾ ਸੀ: ‘ਇਹ ਆਪਣਾ ਮਾਸ ਕਿੱਕੁਰ ਸਾਨੂੰ ਖਾਣ ਲਈ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ?’ (ਯੂਹੰਨਾ 6:52)। ਤਾਂ ਵੀ ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਸਾਫ਼ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ‘ਜੇ ਰੋਟੀ ਮੈਂ ਦਿਆਂਗਾ ਸੋ ਮੇਰਾ ਮਾਸ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਜਗਤ ਦੇ ਜੀਉਣ ਲਈ ਮੈਂ ਦਿਆਂਗਾ’ (ਯੂਹੰਨਾ 6:51)। ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੀ ਗੱਲ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੂਸਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ‘ਤੁਸੀਂ ਸੁਖ ਸਾਂਦ ਦੀਆਂ ਬਲੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਉੱਥੇ ਖਾਓ ਅਤੇ ਯਹੋਵਾਹ ਆਪਣੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਅਨੰਦ ਕਰੋ’ (ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 27:7)। ਮਸੀਹਾ ਆਪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹੀ ਉਹ ਮਾਸ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਖਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਸ ਨੂੰ ਖਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਕ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰਹਿਣਾ ਸੀ (ਯੂਹੰਨਾ 6:33, 55, 57)।

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਮਸੀਹੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਖੁਦਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਕਿੰਨੀ ਵੱਡੀ ਬਰਕਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ! ਉਹਨੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਕ ਹਫ਼ਤਾਵਰੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਭੋਜ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਰ ਐਤਵਾਰ ਪ੍ਰਭੂ-ਭੋਜ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵੇਲੇ ਉਹ ਆਪ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਗਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੌਲਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਭੋਜ ਬਾਰੇ ਯਾਦ ਦੁਆਇਆ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਯਿਸੂ (ਪਰਮੇਸੁਰ) ਇਸ ਭੋਜ ਦਾ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਕਿਵੇਂ ਹੈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 11:23-26)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਰੋਟੀ ਉਸ ਦੀ ਦੇਹ ਸੀ ਅਤੇ ਦਾਖ ਦਾ ਰਸ ਉਸ ਦਾ ਲਹੂ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਵਹਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਇਸ ਭੋਜ ਨੂੰ ਇਹ ਆਖ ਕੇ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹਨੇ ਸਾਡੇ ਉਸ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਇਕੱਠਾ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਰਾਜ ਭਾਵ ਆਪਣੀ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਇਸ ਭੋਜ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਸੀ (ਮੱਤੀ 26:29)।

ਸਾਰ/ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਨੇਮਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕਿੰਨੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਸੰਗਤੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਹੈ! ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਅੱਜ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਾਲ ਸੰਗਤੀ ਅਤੇ ਸਹਿਭਾਗਿਤਾ ਦੇ ਉਸ ਵੱਡੇ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ, ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ।

ਮੈਕਸ ਟਾਰਬਟ

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਫ੍ਰਾਂਸਿਸ ਬ੍ਰਾਉਨ, ਐੱਸ. ਆਰ. ਡ੍ਰਾਈਵਰ, ਐਂਡ ਚਾਰਲਸ ਏ. ਬ੍ਰਿੱਗਸ, ਏ ਹਿਬਰੂ ਐਂਡ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਲੈਕਸੀਕਨ ਆਫ ਦ ਓਲਡ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ (ਆਕਸਫੋਰਡ: ਕਲੇਰੰਡਨ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1977), 1116. ‘ਸਾਲੋਮ’ ਨੂੰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਵੀ ਸਲਾਮ ਕਹਿਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ²ਜੌਰਜ ਏ. ਐੱਫ. ਨਾਈਟ, ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ, ਦ ਡੇਅਲੀ ਸਟੱਡੀ ਬਾਈਬਲ (ਫਿਲਾਡੈਲਫੀਆ: ਵੈਸਟਮਿੰਸਟਰ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1981), 18. ³ਗੋਰਡਨ ਜੇ. ਵੈਨਹਮ, ਦ ਬੁਕ ਆਫ ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ, ਦ ਨਿਊ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦ ਓਲਡ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਜ ਪਬਲੀਸਿੰਗ ਕੰ., 1979), 77. ⁴ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ ਲੇਵੀਆਂ 7 ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ⁵ਡਿਕਸਨਰੀ ਆਫ ਦ ਓਲਡ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ: ਪੈਂਟਾਟਿਊਕ, ਸੰਪਾ. ਟੀ. ਡੇਸਮੰਡ ਅਲਗਜੈਂਡਰ ਐਂਡ ਡੇਵਿਡ ਡਬਲਯੂ. ਬੇਕਰ (ਡਾਉਨਰਜ਼ ਗ੍ਰੇਵ, ਇਲਿਨੋਇ: ਇੰਟਰਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈੱਸ, 2003), 715 ਵਿਚ ਰਿਚਰਡ ਈ. ਐਵਰਬੈਕ, ‘ਸੈਕਰਿਫਾਈਸਜ਼ ਐਂਡ ਆਫ਼ਰਿੰਗਜ਼।’ ⁶ਉੱਥੇ ਹੀ। ⁷ਆਰ. ਕੇ. ਹੈਰਿਸਨ, ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ, ਦ ਟਿੰਡੇਲ ਓਲਡ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀਜ਼ (ਡਾਉਨਰਜ਼ ਗ੍ਰੇਵ, ਇਲਿਨੋਇ: ਇੰਟਰ-ਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1980), 58. ⁸ਸੀ. ਐੱਫ. ਕੇਲ ਅਤੇ ਐੱਫ. ਡੇਲਿਸ਼, ਦ ਪੈਂਟਾਟਿਊਕ, ਜਿਲਦ 2, ਅਠ. ਜੇਮਸ ਮਾਰਟਿਨ, ਬਿਬਲੀਕਲ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦ ਓਲਡ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਜ ਪਬਲੀਸਿੰਗ ਕੰ., 1959), 300. ⁹ਹੈਰਿਸਨ, 59.

¹⁰ਦਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਟੈਂਡਰਡ ਬਾਈਬਲ ਇਨਸਾਈਕਲੋਪੀਡੀਆ, ਰਿਵਾਈਜ਼ਡ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਸੰਪਾ. ਜੈਫਰੀ ਡਬਲਯੂ. ਬ੍ਰੋਮਿਲੇ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਜ਼ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1988), 4:463 ਵਿਚ ਪੌਲ ਲੈਸਲੀ ਗਰਬਰ, ‘ਸੀਪ; ਸੈਫਰਡ।’

¹¹ਲੇਵੀਆਂ 7:23-27 ਚਰਬੀ ਅਤੇ ਖੂਨ ਨੂੰ ਖਾਣ ਦੀ ਵੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ‘ਛੇਕ’ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ¹²ਦਾ ਐਕਸਪੋਜ਼ਿਟਰ ‘ਜ਼ ਬਾਈਬਲ ਕਮੈਂਟਰੀ, ਜਿਲਦ 2, ਉਤਪਤ-ਗਿਣਤੀ, ਸੰਪਾ. ਫ੍ਰੈਂਕ ਈ. ਗੋਬਲਾਇਨ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸਿਗਨ ਜੌਂਡਰਵਨ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, 1990), 541 ਵਿਚ ਆਰ. ਲੇਅਰਡ ਹੈਰਿਸ, ‘ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ।’ ¹³ਕਲਾਈਡ ਐੱਮ. ਵੂਡਸ, ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ-ਗਿਣਤੀ-ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ, ਦ ਲਿਵਿੰਗ ਵੇ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦ ਓਲਡ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ, ਜਿਲਦ 2 (ਸ਼ਰੇਵੇਪੋਰਟ, ਲੁਇਸਿਆਨਾ: ਲੈਂਬਰਟ ਬੁਕ ਹਾਊਸ, 1974), 9. ¹⁴ਵੈਨਹਮ, 75. ¹⁵ਵਾਰੇਨ ਡਬਲਯੂ. ਵਿਅਰਸਬੇ, ਬੀ ਹੋਲੀ (ਵ੍ਰੀਟਨ, ਇਲਿਨੋਇ: ਵਿਕਟਰ ਬੁਕਸ, 1994), 25. ¹⁶ਐਵਰਬੇਕ, 715. ¹⁷ਐੱਸ. ਐੱਚ. ਕੈਲੋਗ, ਦ ਬੁਕ ਆਫ ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ, 3ਜਾ ਸੰਸਕ. (ਪੰਨਾ ਰਹਿਤ: ਏ. ਸੀ. ਆਰਮਸਟ੍ਰਾਂਗ ਐਂਡ ਸਨ, 1899; ਰੀਪ੍ਰਿੰਟ, ਮਿਨਿਆਪੋਲਿਸ: ਕਲੌਕ ਐਂਡ ਕਲੌਕ ਕ੍ਰਿਸਚਿਅਨ ਪਬਲੀਸ਼ਰਜ਼, 1978), 91.